

Cambridge University Press

978-1-108-05234-4 - Liber qui Dicitur Flores Historiarum ab Anno Domini MCLIV Annoque
Henrici Anglorum Regis Secundi Primo: Volume 3

Roger of Wendover Edited by Henry G. Hewlett

Excerpt

[More information](#)

ROGERI DE WENDOVER LIBER QUI
DICITUR FLORES HISTORIARUM :

AB ANNO DOMINI MCCXXX. ANNOQUE

HENRICI ANGLORUM
REGIS SECUNDI PRIMO.

VOLUME III.

U 55020. Wt. 7120.

A

Cambridge University Press

978-1-108-05234-4 - Liber qui Dicitur Flores Historiarum ab Anno Domini MCLIV Annoque
Henrici Anglorum Regis Secundi Primo: Volume 3

Roger of Wendover Edited by Henry G. Hewlett

Excerpt

[More information](#)

Cambridge University Press

978-1-108-05234-4 - Liber qui Dicitur Flores Historiarum ab Anno Domini MCLIV Annoque
Henrici Anglorum Regis Secundi Primo: Volume 3

Roger of Wendover Edited by Henry G. Hewlett

Excerpt

[More information](#)

ROGERI DE WENDOVER LIBER QUI
DICITUR FLORES HISTORIARUM.

De discordia inter barones Galliae orta.

Habebant quoque hoc tempore guerram ad invicem ^{A.D. 1230.}
omnes fere magnates Galliae, sicut dux Burgundiae, comes
Bononiae, comes de Drius, comes de Mascu, comes sancti
Pauli, comes de Bar, Engeramus de Curci, Robertus de
Curtenai, et multi alii, qui jurati et confederati erant, ut
dicebatur, regi Angliae et comiti Britanniae Henrico;
bellum indixerant comitibus Campaniensi et Flandrensi;
qui omnes, impetrata licentia a rege Francorum, completis
in Andegavia quadraginta dierum excubiis, reversi sunt
in patriam suam. Quos rex, cum illos retinere non
potuit, secutus est, ut, si possibile esset, eos discordes ad
concordiam reformaret; sed, cum idem rex nobiles
memoratos ad pacem reducere nullatenus potuisset,
ingressi sunt cum equis et armis hostiliter comites terram
comitis Campaniae atque illam igne et ferro depopulari
coeperunt. Comes vero¹ Campaniae cum ingenti arma-
torum copia hostibus occurrens praelium campestre
commisit; at comites, tam sibi quam suis agminibus
viriliter resistentes, ex militibus illius ducentos sub
captione concluserunt et tresdecim peremerunt. Quod
cum comes Campaniensis cognovisset, campum per fugam
deseruit, omni commilitonum suffragio destitutus, quem
fugientem hostes acriter insequentes, et quoscumque

¹ Atque . . . vero wanting in C.

Cambridge University Press

978-1-108-05234-4 - Liber qui Dicitur Flores Historiarum ab Anno Domini MCLIV Annoque
Henrici Anglorum Regis Secundi Primo: Volume 3

Roger of Wendover Edited by Henry G. Hewlett

Excerpt

[More information](#)

A.D. 1230. attingebant in ore gladii prosternentes, non cessabant donec ipsum comitem infra portas Parisiacæ civitatis cursu rapido intruserunt. Tunc, nolentes ulterius insequi illum, reversi in Campaniam spoliaverunt eam totam, castra et municipia complanantes, villas et urbes igne conflagrantes, vites et pomeria succidentes, extra ecclesias nihil intactum reliquerunt. Agebant autem contra comitem magnates quasi de crimine prodicionis et reum læsæ majestatis, ut qui dominum suum regem Lodovicum in obsidione Avinionis ob amorem reginæ, quam amabat, veneno necaverat, ut dicebant; unde, cum iidem magnates in curia regis Francorum, eodem rege præsentem, querimoniam sæpe deposuissent et ipsum comitem per duellum convincere voluissent, regina, per quam omnia regni negotia disponebantur propter regis simplicitatem et puerilem ætatem, noluit eos audire. Quocirca ipsi, se a regis fidelitate subtrahentes et reginæ, regnum Francorum per guerram turbare cœperunt; indignabantur enim talem habere dominam, quæ, ut dicebatur, tam dicti comitis quam legati Romani semine polluta metas transgressa fuerat pudicitie vidualis.

De strage Hiberniensium, et captione cujusdam regis.

Eodem anno, mense Julio, regulus quidam de Cunnoth, Hiberniensis, cum regem Anglorum et Willelmum Marescallum cognovisset in finibus transmarinis bellicas agere expeditiones, atque regnum Hiberniæ quasi vacuum a subsidio militari, congregavit undique exercitum copiosum, sperans se posse omne genus Anglorum ab Hiberniæ finibus exturbare; ingressus igitur hostiliter terram regis Anglorum, spoliis et rapini atque incendiis intendebat. Sed cum hæc omnia ad aures Gaufridi de Marisco, qui vices justiciarii sub rege in partibus illis gerebat, [venissent,] adjunctis sibi Waltero de Lasce cum Richardo de Burgo et exercitu non modico, contra hostes audacter prorupit, et, exercitum

Cambridge University Press

978-1-108-05234-4 - Liber qui Dicitur Flores Historiarum ab Anno Domini MCLIV Annoque
Henrici Anglorum Regis Secundi Primo: Volume 3

Roger of Wendover Edited by Henry G. Hewlett

Excerpt

[More information](#)

suum in tres turmas dividens, duabus præfecit Walterum A.D. 1230. de Lasci et Richardum de Burgo, tertiam sibi retinens ad regendum; atque duas acies instructas, quibus præerant prædicti Walterus et Richardus, occultavit in silvis quibusdam, per quas venturi erant hostes, et dolosas eis insidias præparavit; tertiam vero, quam ipse regebat, statuit, ut directa fronte adversariis occurrens ad campestre eos prælium provocaret. Tandem hostes supervenientes, cum unam tantum aciem gentis Anglorum conspexissent, irruerunt in eos, fortiter quasi sub spe certa victoriæ consequendæ; sed acies Anglorum tamdiu fugam simulavit, quousque Hibernienses illos insequentes loca insidiarum pertransissent. At illi, qui in insidiis erant, de latibulis erumpentes et aerem clamore horribili verberantes a tergo et a latere irruerunt in hostes; et acies, quæ prius fugerat, in Hibernienses a fronte revertens stragem eis miserabilem intulerunt, interfecti namque referuntur ex Hiberniensibus ad viginti millia virorum bellatorum, et rex eorum captus est et carcerali custodiæ deputatus.

Eodem tempore Fulco Paganellus de Normannia, vir nobilis, et Willelmus frater ejus, relictis castellis suis ac terris, venerunt ad regem Anglorum in Britanniam, fidelitates ei et homagia facientes. Venerunt etiam cum eis ad sexaginta milites viri strenui et potentes, qui omnes persuaserunt regi, ut hostiliter Normanniam intraret, sub spe certa terram subjugandi; quorum rex consiliis libenter adquiesceret, sed Hubertus de Burgo id fieri non permisit, dicens, periculosum fore hoc modis omnibus attemptare. Quod audientes milites prædicti postulaverunt regem propensius, ut assignaret eis ducentos milites de exercitu suo, cum quibus Normanniam intrarent, certissimis ei assertionibus promittentes, quod omne genus Francorum de Normannia exturbarent; nec etiam id fieri permisit Hubertus justiciarius, asserens, regi non expedire ut traderet milites suos ad mortem ultronea voluntate. Sicque

Cambridge University Press

978-1-108-05234-4 - Liber qui Dicitur Flores Historiarum ab Anno Domini MCLIV Annoque
Henrici Anglorum Regis Secundi Primo: Volume 3

Roger of Wendover Edited by Henry G. Hewlett

Excerpt

[More information](#)

A.D. 1230. nobiles illi miserabiliter illusi fuerunt, quia rex Francorum incontinenti exhæredavit eos, castella et omnia, quæ illorum erant, potenter in sua jura convertens.

Quod rex Anglorum in Gasconia profectus homagia cepit.

Et, his ita gestis, rex Anglorum per consilium Huberti de Burgo, cum exercitu suo ex Britannia per Andegaviam in Pictaviam transiens, profectus est in Gasconiam, ubi acceptis homagiis, et regione sub securitate disposita, rediit in Pictaviam, ubi multorum homagia suscepit. In hac quoque equitatione obsedit rex Mirebelli castrum et cepit laudabili virtute Anglorum, qui assultus audacissimos assidue iterantes violenter inclusos subegerunt, et recedentes omnes in vinculis abduxerunt.

Hoc igitur tempore, mense Augusti, dominus papa Gregorius et Romanorum imperator Fredericus, medianibus utrorumque fidelibus et amicis, in concordiam convenerunt; veniens enim Romam dictus imperator absolutus est, omnibus ad jura imperii spectantibus ex integro revocatis. Comederunt ergo simul magnus sacerdos et maximus imperator in palatio summi pontificis per triduum, gaudentibus cardinalibus et potentatibus imperii de concordia tam desperata et tam subito confirmata.

Eadem tempestate comes Cestrensis Ranulphus munivit castellum apud sanctum Johannem de Beverona, quod ad jus uxoris suæ comitissæ jure hæreditario pertinebat, militibus, alimentis et armis; reddiderat enim illi castrum illud comes Britanniae Henricus, quando confederatus, regi Anglorum omnia jura sua in regno Angliæ, rege concedente, recepit.

De concordia facta inter regem Francorum et barones A.D. 1230.

Circa eosdem dies, mense Septembris, convenerunt ad colloquium rex Francorum et regina mater ejus cum magnatibus illius regni, qui post mortem Lodowici regis guerram habuerant ad invicem, ut est superius dictum, ubi de pace tractantes talem concordiam firmaverunt; Provisum est autem communiter a proceribus præfatis, ut comes Campaniensis, qui hujus discordiæ causa principalis exstiterat, cruce signatus peregrinationem terræ sanctæ subiret ad militandum ibidem cum centum militibus contra inimicos Crucifixi; et præterea rex Francorum et mater ejus, tactis sacrosanctis evangeliiis, juraverunt, quod singulis redderent jura sua, et quod omnes homines terræ illius secundum rectas consuetudines et singulis debitas judicarent.

De reditu regis de Britannia in Angliam.

Jacebat interea rex Anglorum apud urbem Nannensem cum exercitu suo, nihil agens, nisi quod thesauros consumpsit. Comites vero ac barones, cum Hubertus, regis justiciarius, non permisit ut contra hostes arma moverent, fecerunt inter se convivia juxta consuetudinem Anglicanam, et crapulis intendebant et poculis ad invicem, ac si dies Natalitios celebrarent, inter quos qui pauperes erant, rebus omnibus consumptis, equos distrahebant et arma, ut exinde ad tempus vitam ducerent infelicem. Tandem rex Anglorum, mense Octobris, dispositis rebus necessariis ad custodiam terræ illius, dimisit ibi milites quingentos et mille servientes stipendiarios, super quos principes constituit comitem Cestriæ Ranulphum, Willelmum Marescallum, et Willelmum Albemariæ comitem, cum quibusdam aliis viris bellatoribus et in opere martio præelectis; sicque rex naves conscendens post plurima maris pericula apud Portesmue

Cambridge University Press

978-1-108-05234-4 - Liber qui Dicitur Flores Historiarum ab Anno Domini MCLIV Annoque
Henrici Anglorum Regis Secundi Primo: Volume 3

Roger of Wendover Edited by Henry G. Hewlett

Excerpt

[More information](#)

A.D. 1230. applicuit septimo kalendas Novembris. Venerunt
— autem multi diversæ professionis ad eum homines
diversis illum exeniis honorantes; sed comes de
Glovernia et de Clare Gilebertus de partibus illis
rediens diem clausit extremum, cujus terrarum et
honorum omnium rex Anglorum Huberto justiciario
custodiam concessit.

*De equitationibus factis in partibus transmarinis
post discessum regis.*

Post recessum regis Anglorum ex partibus transma-
rinis comes Cestrensis et alii principes militiæ regis
cum toto ejus exercitu fecerunt equitationem per
Andegaviam et per dies quindecim moram fecerunt
in ea, et ceperunt castellum Guncier¹ et complana-
verunt illud, et villam combusserunt; deinde ceperunt
castellum novum super Sartam, et illud subvertentes
villam incendio tradiderunt; sicque cum impretiabi-
libus spoliis et prædis in Britanniam sunt reversi.
Nec multo post Normanniam hostiliter ingressi cepe-
runt ibi castellum Punthursun, et eo complanato
villam combusserunt, et absque rerum dispendio in
Britanniam redierunt.

Eodem anno facta est eclipsis lunæ, remanente sibi
brevissima claritate, quasi per spatium trium horarum,
decimo kalendas Decembris, ipsa luna decima tertia
existente.

De exactione scutagii pro expeditione transmarina.

A.D. 1231. Anno Domini MCCXXXI. rex Anglorum Henricus ad
— Natale tenuit curiam suam apud Lamheim, Huberto,
Angliæ justiciario, necessaria omnia festivitati regiæ

¹ *Guncier* is marked for correction in D. "The French translator reads 'Gonnord,' iii. p. 447" (Coxe).

procurante. Ac deinde, septimo kalendas Februarii, ^{A.D. 1231.}
convenerunt ad colloquium apud Westmonasterium rex
cum prælatis et aliis magnatibus regni, ubi exegit
idem rex scutagium, de quolibet scuto tres marcas,
ab omnibus, qui baronias tenebant, tam laicis quam
prælatis; cui Richardus, Cantuariensis archiepiscopus,
et quidam episcopi cum eo audacter resistentes dixerunt,
quod non tenentur viri ecclesiastici iudicio subijci
laicorum, cum absque illis concessum fuisset scutagium
in finibus transmarinis. Tandem post multas hinc
inde disceptationes negotium, quantum ad prælatos
reclamantes, usque in quindecim dies post Pascha
dilationem accepit; omnes alii, tam laici quam clerici
ac prælati, favebant regiæ voluntati.

De discordia inter regem et archiepiscopum.

Per idem tempus Richardus, Cantuariensis archiepis-
copus, ad regem veniens conquestus est de Huberto,
Angliæ justiciario, quod castellum de Tunebregge cum
villa et pertinentiis ejus et alias quasdam terras Gileberti
comitis de Clare nuper defuncti, quæ ad jus suum et
ecclesiæ Cantuariensis spectabant, [injuste detinebat,]
unde idem comes sibi et antecessoribus suis ipse et
prædecessores sui ad recognitionem et homagium tene-
bantur; qua de causa regem rogavit, ut custodiam dicti
castelli cum pertinentiis sibi restitueret et jura ecclesiæ
Cantuariensis conservaret illæsa. Ad hæc respondens
rex dixit, comitem præfatum de se tenere in capite, et
vacantes custodias comitum et baronum et eorundem
hæredum ad suam coronam usque ad ætatem legitimam
pertinere, unde sibi licere proposuit tales custodias cui
voverit vendere vel conferre. Archiepiscopus vero,
cum aliud responsum habere non potuit, excommuni-
cavit omnes invasores possessionum prædictarum, et
omnes, præter regem, qui cum eis communionem
haberent, et tam pro his quam aliis de causis Romam

Cambridge University Press

978-1-108-05234-4 - Liber qui Dicitur Flores Historiarum ab Anno Domini MCLIV Annoque
Henrici Anglorum Regis Secundi Primo: Volume 3

Roger of Wendover Edited by Henry G. Hewlett

Excerpt

[More information](#)

A.D. 1231. profectus jus suum et ecclesiæ suæ prosequi maturavit.
— Rex vero e contra, ut causam suam prosequeretur,
magistrum Rogerum de Cantelo Romam cum aliis
quibusdam nuntiis destinavit.

Eodem tempore, mense Aprilis, expleta solennitate
Paschali, Richardus frater regis desponsavit comitissam
Gloverniæ, sororem scilicet Willelmi Marescalli, comitis
[de] Penbroc; et, nuptiis vix completis, idem comes
Willelmus, in militia vir strenuus, in dolorem multorum
diem clausit supremum, et Londoniis apud Novum
Templum sepultus est juxta patrem suum decimo
septimo kalendas Maii.

Quod Loelinus in Wallia crudeliter sævire cœpit.

Eodem mense Maio Wallenses de latibulis, ut sorices
e cavernis, erumpentes terram, quæ fuit Willelmi de
Brausia, flammis discurrentibus vastaverunt; sed, rege
Anglorum illo tendente cum modica manu militari,
ipsi ad suas more solito sunt reversi cavernas. Rex
autem partes australes repetens dimisit in partibus
illis Hubertum, justiciarium regni, ad reprimendum
impetus eorundem; sed illi, continuo ut audierant
recessum regis, ad prædandum reversi, non longe a
castro Montis-Gomerii provincias infestantes sævire
cœperunt. Sed cum milites, qui erant in præsidio
castris memorati, hoc cognovissent, ne tam libere sine
offensione discurrerent, exierunt ad prælium contra
ipsos, et viam revertendi præcludentes multos ex eis
ceperunt et plurimos peremerunt; cumque illos, quos
vivos ceperant, justiciario præsentassent, jussit omnes
decapitari et regi Anglorum capita præsentari. Quod
factum Loelinus nimis moleste ferens collegit exercitum
copiosum, et terras baronum, qui in limbo Walliæ
degebant, et possessiones gravi depopulatione con-
trivit, et, nec ecclesiis neque personis ecclesiasticis
parcens, matronas quasdam nobiles et puellas, quæ